

Depresif Semptomatolojinin H?zl? Envanteri (DSHE)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Depresif Semptomatolojinin H?zl? Envanteri (DSHE)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19656>

Özet

Depresif Semptomatolojinin H?zl? Envanteri (DSHE), depresif belirti ve semptomlar?n h?zl? ve etkili bir ?ekilde de?erlendirilmesi amac?yla geli?tirilmi? bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, Arzu Bilgin (2013) taraf?ndan Türkçe'ye uyarlanm?? ve geçerlik-güvenirlik çal??maları yap?lm??tır. DSHE, toplam 30 maddeden olu?makta olup, klinik ve ara?tırma ortamlar?nda **depresyon** düzeyini ölçmek için yüksek düzeyde güvenilirli?e sahip oldu?u kan?tlanm??tır.

Ölçeğin temel amac?, depresif grubu sa?lıklı kontrollerden ay?rt etme gücünü göstermektir. Yapılan uyarlama çal??mas?nda, DSHE'nin bu ayrım? istatistiksel olarak son derece anlamlı bir ?ekilde gerçekleştirdi?i ($p<0,001$) ortaya konmuştur. Ölçekteki derecelendirme sistemi 0 (belirti yok) ile 4 (belirti a??r) aras?nda de?ilmektedir.

Anahtar Kelimeler

Depresif Semptomatoloji, Depresyon, Psikometrik Ölçek, Geçerlik, Güvenirlik, Cronbach Alfa, Adaptasyon.

Yazarlar

Arzu Bilgin

Amaç

DSHE'nin temel amac?, bireylerdeki **depresif semptomatoloji** düzeyini ve ?iddetini h?zl? ve standart bir ?ekilde ölçmektir. Klinik uygulamalarda, yatarak tedavi gören hastalarda veya ayakta tedavi gören bireylerde depresyonun varlı??n? tespit etme ve semptomlar?n ?iddetini takip etme konusunda güvenilir bir araç sa?lamaktadır.

Türkçe uyarlama çal??mas?, ölçeğin kültürel olarak geçerli?ini ve özellikle depresif bozukluk tan?s? alm?? bireylerin sa?lıklı kontrollerden yüksek düzeyde ayr??tırılabilmesi yetene?ini test etmeye odaklanm??tır. Bu sayede tan? koyma ve tedavi yan?tın? de?erlendirme süreçlerine katkı sa?lamas? hedeflenmiştir.

Yapı

Ölçek, Major Depresif Bozukluk (MDB) ile ilgili çekirdek semptomlar? kapsayan geni? bir **psikolojik yapı** olan depresif semptomatolojiyi ölçmektedir. Bu semptomlar aras?nda duygusal (mutsuzluk, anhedoni), bilişsel (suçluluk, umutsuzluk), somatik (uyku ve i?tah de?i?iklikleri) ve davranışsal belirtiler yer almaktadır.

DSHE, semptomlar?n ?iddetini ve s?kl???n? bir s?rekli?lik ?zerinde de?erlendirmeye olanak tan?r, bu da onu yaln?zca tan? koymaktan ziyade semptom yo?unlu?unu belirlemede faydal? k?lmaktad?r.

Ge?erlik

DSHE'nin ge?erlik ?al???mas? kapsam?nda, ?l?e?in depresif hastalar? sa?l?kl? bireylerden ne kadar iyi ay?rt etti?ini belirlemek amac?yla ay?rt edici ge?erlik (diskriminant ge?erli?) incelenmi?tir. Depresif grup ile sa?l?kl? kontrol grubunun DSHE puanlar? aras?ndaki kar???la?t?rmada istatistiksel olarak son derece anlaml? bir fark saptanm???t?r.

Elde edilen istatistiksel sonu?lar ($t=30,14$, serbestlik derecesi $df=243$, $p<0,001$), DSHE-K'nin (K?sa Form veya Uyarlama K?saltmas?) **depresif hastalar?** sa?l?kl? bireylerden ?ok iyi bir hassasiyetle ay?rt etme yetene?ine sahip oldu?unu g?stermektedir. Bu bulgu, ?l?e?in klinik a??dan ge?erli oldu?unu ve depresyon taramas? i?in uygunlu?unu desteklemektedir.

G?venirlik

?l?e?in g?venirlik analizinde, i? tutarl?l?k katsay?s?n? belirlemek ?zere **Cronbach alfa** de?eri hesaplanm???t?r. Yap?lan ?al???ma sonucunda DSHE-K i?in Cronbach alfa de?eri 0,901 olarak bulunmu?tur.

Bu y?ksek katsay? (0.901), ?l?e?in maddelerinin ?l??lmek istenen yap?y? tutarl? bir ?ekilde ?l?t??n? ve m?kemmek bir i? tutarl?l?a sahip oldu?unun g?stergesidir. Bu, ?l?e?in farkl? maddelerinden elde edilen sonu?lar?n birbiriyle y?ksek korelasyon g?sterdi?ini ve ?l??mde istikrar sa?lad???n? kan?tlamaktad?r.

Fakt?r Analizi

Sunulan uyarlama ?al???mas? i?eri?inde, ?l?e?in yap?sal ge?erli?ini inceleyen a??mlay?c? veya do?rulay?c? **fakt?r analizi** sonu?lar?na dair detayl? bilgi verilmemi?tir. ?al???ma daha ?ok ay?rt edici ge?erlik ve i? tutarl?l?k ?zerine odaklanm???t?r.

Ancak, ?l?e?in orijinal formunun ?ok boyutlu bir yap?y? ?l?t??ü varsay?lmaktad?r. Gelecekteki psikometrik ara?t?rmalar, T?rk?e uyarlamas?n?n (DSHE) orijinal ?l?ek yap?s?n? koruyup korumad???n? do?rulamak amac?yla ayr?nt?l? bir fakt?r yap?s? incelemesi yapmal?d?r.

Envanter Bilgileri

Test T?r?: Uyarlama (Adaptation)

Format: 30 maddeden olumaktad?r. Cevaplar 5 dereceli Likert ?l?e?i format?nda sunulur.

Maddelerin Derecelendirilmesi: Derecelendirme 0 (belirti yok) ile 4 (belirti a??r) aras?nda de?i?mektedir.

Mevcut Diller: T??rk??e

Pop??lasyon Grubu: Klinik hastalar ve sa?l?kl? kontrol gruplar?

Ya? Grubu: Yeti?kinler

Pop??lasyon Detaylar?: Ge??erlik ??al??mas?, depresif tan?s? alm?? hastalar ile sa?l?kl? kontrol gruplar? ??zerinde ger??ekle?tirilmi?tir (N yakla??k 245).

Test Metodolojisi: ??z bildirim envanteri.

Anahtar Kelimeler

Psikometri, T??pta Uzmanl?k Tezi, Dokuz Eyl??l ??niversitesi, Ay??rt Edici Ge??erlik, ??z Bildirim ??l??e?, Semptom ??iddeti.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Veri Bulunmamaktadır

Kurum E-posta Adresleri: arzu.bilgin@erdogan.edu.tr

Yaz??ma Adresi: Dr. Arzu Bilgin (Uyarlama ??al??mas? Dokuz Eyl??l ??niversitesi, T??p Fak??ltesi b??nyesinde ger??ekle?tirilmi?tir).

?zinler, ??cret ve Test Y?l?

??l??e?'in T??rk??e uyarlama ??al??mas? **2013** y?l?nda tamamlanm??t?r. ??l??e?'in kullan?m? i??in gerekli izinler ve telif haklar? konusunda sorumlu yazar Arzu Bilgin ile ileti?ime ge??ilmesi ??nerilmektedir.

Bu ??l??e?'e ait orijinal PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: [depresif-semptomatolojinin-hizli-envanteri-dshe-toad.pdf](https://tez.yok.gov.tr/hizli-envanteri-dshe-toad.pdf)

Kaynaklar

B?lgin, A. (2013). Depresif semptomatolojinin h??zli envanteri'nin ge??erlik ve g??venirlik ??al??mas? (T??pta uzmanl?k tezi, Dokuz Eyl??l ??niversitesi, T??p Fak??ltesi, ?zmir). Ulusal Tez Merkezi (Y??K) ??zerinden edinilmi?tir: tez.yok.gov.tr

Depresif Semptomatolojinin H?zl? Envanteri (DSHE) Maddeleri

ÖNEML? NOT: Bu envanterin orijinal 30 maddesi bu kaynakta sunulmamaktadır. Ölçek, toplamda 30 maddeden oluşmaktadır ve derecelendirmesi aşağıdaki gibidir:

- 0 (belirti yok)
- 1 (hafif belirti)
- 2 (orta düzeyde belirti)
- 3 (şiddetli belirti)
- 4 (belirti aşır)

Maddelerin tam listesi ve puanlama detayları için lütfen referans tez çalışmasına (Bilgin, 2013) başvurunuz.